

2024 decemberi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

2-13. – Mérnök-kamarai szakmai továbbképzések

Az év utolsó napjához közeledve a kötelező szakmai továbbképzések teljesíthetősége érdekében a Magyar Mérnöki Kamara egyes szakmai tagozatai és területi kamarák, különös tekintettel a Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara december 2-13. között közel húsz Online és/vagy kontaktórás szakmai továbbképzést szervez. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

3-4. – Ipari konferencia és kiállítás

Budapesten, a LUMIN8 Rendezvényközpont december 3-4. között ad otthont, az 5. TECHference ipari konferencia és kiállításnak, amely a jövő megoldásaival foglalkozik. Főszerepben az ipar, a gyártás, az automatizálás majd minden területe. Bővebb infó: <https://www.techference.hu/>

6. – 190 éve született Mechwart András mérnök

Bajorországi Schweinfurtban, 1834. december 6-án született Mechwart András (1834-1907) gépészmérnök, feltaláló. 1859-ben került Budára, a Ganznál lett felügyelő. Itt hamarosan műszaki-, majd vezérigazgató lett, irányítása alatt a Ganz az ország vezető gépgyárává fejlődött. 1878-ban ő létesítette a villamos részleget, és szakadatlan fejlesztőmunkát folytatott. Legfontosabb találmányaival a malomipar fejlesztését alapozta meg. Nevéhez fűződnek az oldható tengelykapcsolók és a villamos fadöntő gépek is. Terplán Zénó (1921-2002) Széchenyi-díjas gépészmérnök, professzor „Az én gépészeim” című könyvében így idézte Mechwart András hármas vezérelvét, mint a siker hármas forrását: „1. Piackutatás a gyár termékei számára; 2. Más gyárak által ki nem elégített szükségletek felkutatása; 3. Egyeduralomra törekvés a termékek magas színvonalú gyártástechnológiájával.”

7. – 140 éve született Gerő László mérnök-ezredes

Bálincon, 1884. december 7-én született Gerő László (1884-1971) mérnök-ezredes. Mérnöki oklevelének megszerzése után az Állami Földmérés szombathelyi felügyelőségéhez került (1907). Az I. világháború végén haditérképész; a távolfelderítő gyakorlat befejezésével Bozenben egy olyan nyomdavat vezetője lett, amelyet a bécsi Katonai Földrajzi Intézet (MGI) állított fel a térképező szolgálat keretében. Hadi szolgálata alatt került szorosabb kapcsolatba a térképészeti fotogrammetriával és térkép sokszorosítással. Az osztrák-magyar szétválás után a Honvéd Térképészeti Intézet egyik alapító tagja és az első fotogrammetriai egység vezetője Magyarországon (1919-1920). Irányításával kezdte meg működését a „fotogrammetriai osztály”, majd a légjárás tilalom után a térképnyomda (1921-25). 1925 után a polgári életben hasznosította térképészeti és nyomdai ismereteit, majd a Hadtörténeti Levéltár térképtárának volt a vezetője 1938. évi nyugdíjazásáig. 1937-ben ő rendezte a hadilevéltár első térkéпкиállítását. Közben Teleki Pál tanszékén egyetemi előadói munkakörben tevékenykedett és ekkor szerezte meg doktori címét. 1945 után részt vett az aktuális földmérési feladatokban. Levéltári ismereteivel segítette az akkoriban elkezdett várasítások helyének kijelölését, és jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a régi térképek alapján azonosítani lehetett a középkori Mátyás-palota helyét.

9. – 175 éve született Kissármási Mályi Sándor mérnök

Zsombolyán, 1849. december 9-én született Kissármási Mályi Sándor (1849-1929) mérnök. Középiskoláit Szegeden végezte, majd bányamérnöki oklevelet már Selmezbányán szerezte. 1873-1889 között Erdély különböző bányáinál (Kapnikbánya, Csértés, Zalatna) dolgozott, majd Selmezbányán lett a vegyelemző hivatal főnöke. 1892-től egykori akadémiáján tanított kohászati eljárásokat. 1894-ben kinevezték a Pénzügyminisztérium Bányászati osztályára, hol tisztviselői rangból miniszter-tanácsosi rangig vitte. 1913-ban nyugdíjazták. A kissármási gázkitörést követően, ő irányította az Erdélyi-medence földgázkincsének feltáró kutatását. E téren szerzett érdemeiért kapta nemesi címét és a kissármási előnevet. Tanulmányai a *Bányászati és kohászati lapokban* láttak napvilágot.

10. – 130 éve született Patai Imre mérnök

Budapesten, 1894. december 10-én született Patai Imre (1894-1949) gépészmérnök, a hazai elektroncső-gyártás kiemelkedő alakja. A budapesti Műegyetemet végezte, hol 1917-ben nyerte oklevelét, majd 1929-ben a műszaki doktori fokozatát. 1923-ban VATEA Rt. néven önálló vákuum- és rádiótechnikai üzemet létesített. 1930-tól volt a Magyar Philips Vállalat műszaki igazgatója. 1938-ban rövid ideig a Philips hollandiai anyavállalatoknál működött, majd visszatért Budapestre, hol vákuumtechnikai gyárat alapított. 1946-ban Svédországba, majd 1947-ben az USA-ba költözött, hol a George Washington egyetemi tanára, utóbb a Franklin Institut Bartol Laboratory tanácsadó fizikusa volt. A rádiócsőtechnikában több irányban végzett kutatómunkát, többek között a katód anyagának kidolgozásában. Az elektroncső belsejében fellépő rendellenességek vizsgálata is foglalkoztatta. A Magyar Posta számára több adócsőtípust szerkesztett. Több jelentős szabadalma volt, pl. kolloid grafitot állított elő, melyet számos műszaki vonatkozásban értékesített.

10. – Szolár konferencia

A legnagyobb hazai napelemes szakmai érdekképviselői szervezet, a Magyar Napelem Napkollektor

Szövetség (MNNSZ) december 10.-én Budapesten, a Lechner Rendezvényközpontban rendez konferenciát, a fotovoltaiikus piac hazai szakmai- és befektetői workshopját. Bővebb infó: <http://www.mnnsz.hu/>

10. – 90 éve született Wiegand Győző mérnök

Budapesten, 1934. december 10-én született Wiegand Győző (1934-2024) villamosmérnök, a hazai energiaipar egyik meghatározó személyisége. Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem fizikusi szakán kezdte, majd két évfolyam elvégzése után a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán folytatta. 1958-ban itt szerzett villamosmérnöki oklevelet. Mérnökként az Erőmű Trösztnél kezdett dolgozni, ahonnan egy év üzemi gyakorlatra az Újpesti Erőműhöz helyezték ki. Ennek letelte után két évig a Tröszt hőtechnikai szolgálatánál dolgozott, majd az épülő Oroszlányi Hőerőműnél kapott osztályvezetői állást. Az erőmű üzembe helyezését követően, 1962-ben a Nehézipari Minisztériumban alkalmazták csoportvezető főmérnöki munkakörben. Itt dolgozott 1973-ig, az első időszakban a villamosenergia ipar távlati tervezésével foglalkozott, majd Szili Géza energetikai miniszterhelyettes műszaki titkára volt. A minisztériumban módja volt megismerni a villamosenergia-ipar, illetve az egész energiaipar működésének és fejlesztésének szinte minden lényeges kérdését. 1973-ban kinevezték az Állami Energetikai és Energia-biztonságtechnikai Felügyelet (ÁEEF) főmérnökének. 1978-tól az intézmény igazgató-helyettese lett, 1979-

tól 1991-ig 12 éven keresztül ő volt az intézmény igazgatója. E szervezet foglalkozott az ország energia tervezésével, energiagazdálkodásával, készítette az energia mérlegeket, energia statisztikát, vizsgálta és ellenőrizte az energetikában működő veszélyes berendezéseket, köztük az épülő Paksi Atomerőművet is. A nukleáris biztonságtechnikai felügyelet létrehozása és működésének megszervezése az ő irányításával történt. 1991-től 2000-ig a független intézménnyé alakult Országos Atomenergia Hivatal (OAH) Nukleáris Biztonsági Főfelügyelet vezetője volt. 1985-től tagja volt az MVMT Felügyelő Bizottságának, majd a Távfűtő Művek Felügyelő Bizottságának. 1994-1999 között a MOL, 2002-2005 között az MVM Rt. Igazgatóságának, később a MAVIR Zrt. Igazgatóságának volt tagja. Mind a villamosenergetika, mind az olaj- és gázipar, az energiagazdálkodás, valamint az atomenergetika területeivel több éven keresztül foglalkozott, e szakterületeken számos publikációja jelent meg, s nagyszámú előadást tartott.

12. – 110 éve született Rapcsák András matematikus

Hódmezővásárhelyen, 1914. december 12-én született Rapcsák András (1914-1993) matematikus, a modern differenciál-geometria nemzetközi híré tudósa. 1942-ben szerzett diplomát a szegedi tudományegyetemen. Ezután középiskolai tanár, 1949-ben Egerben főiskolai tanár lett. 1951-től a debreceni tudományegyetem docense, majd 1960-tól egyetemi tanára. Ő volt a geometriai tanszék vezetője. 1954-1955-ben a természet-tudományi kar dékánhelyetteseként dolgozott. 1955-57, majd 1959-63 között a debreceni KLTE rektor-helyettese, 1966-73 között rektora volt. Kutatásai során foglalkozott többek között a reguláris Cartantér teljes invariáns rendszerével, a sík fogalmának a Finsler-térbe való különböző kiterjesztéseivel és pályaterek metrizálhatóságának kérdésével. Megoldotta Hilbert negyedik problémáját a Finslerterek vonatkozásában. Mindvégig fogékony maradt a matematika-oktatás problémái iránt is, szívügye volt a tanítás.

12. – 125 éve született Tóth János építész

Zalaegerszegen, 1899. december 12.-én született Tóth János (1899-1978) építészmérnök, festő és szakíró. Tanulmányait a budapesti József Műegyetemen végezte. 1921-ben, mint építészmérnök Keszthelyen, a Gazdasági Akadémián tanult. Egy év múlva Szombathelyre ment, ahol városi főmérnök, majd tanácsnok volt 25 éven át. Ez idő alatt több középületet, emlékművet tervezett. Olaszországi tanulmányútja után 1932-ben indult első népi építészeti gyűjtő-útjára. 1936-ban a szegedi egyetemen magántanári képesítést kapott. *Így épít a vasi nép* című, 1938-ban írt tanulmányát Le Corbusier (1887-1965) francia építész meleg sorokkal üdvözölte. *Falusi épületek fejlődése a nyugati végeken* című doktori értekezése 1940-ben, a „*Sághegy pincéi*” Szombathelyen 1942-ben jelent meg. A II. világháború után Budapestre költözött, a fővárosban is városépítészeti munkában vett részt. 1949-től az Ipari Épülettervező Vállalatnál, majd a Lakóépülettervező Vállalatnál dolgozott, végül 1966-ig – nyugdíjba vonulásáig – az Építésügyi Minisztériumban a népi műemlékek ügyével foglalkozott. Jelentős része volt a zalaegerszegi Göcseji Falumúzeum létrehozásában. Mint festőnek művészetét a Balaton inspirálta. Több középületet, emlékművet épített Szombathelyen. Tervei szerint rendezték Győr nagy részét, foglalkozott Pécs város-rendezésével is.

14. – Magyar Építészet Napja

Az Építési és Közlekedési Minisztérium 2022-es megalakulásával újra tárcát kapott az építés ügye. Az ÉKM feladatának tekinti, Lechner Ödön, Kós Károly és Makovecz Imre szellemiségének nyomán megteremtse az

önazonos, de a korszellemre és a nemzetközi trendekre válaszoló minőségi magyar építészet feltételeit, amelynek törvényi keretrendszerét „A magyar építészetéről szóló törvény” biztosítja. Lázár János építési és közlekedési miniszter kezdeményezésére az Országgyűlés december 16-át – Kós Károly születésének napját – a Magyar Építészet Napjává nyilvánította. Amit az erdélyi polihisztor a magyar- ügyről, a nemzeti-ügyről, a közügyről és az építészetnek vagy a művészetnek ebben való szerepéről vallott az pártállástól függetlenül mindenki számára követendő. Kós Károly művészete nemcsak lépést tartott a korabeli trendekkel, hanem egyben korszerűvé tette azokat, miközben hűen és értékesen bemutatta építészeti hagyományainkat, így azokat meg is őrizte. A Magyar Építészet Napja nem csak egy emléknap. Nem csupán Kós Károly szellemi örökségét idézzük fel, hanem egyben egy olyan szakmai ünnepnapot ünneplünk, amely a nemzet- és országépítő akaratot, a teremtmény alázatát és a közösségépítő lelkületet testesíti meg. 2023-tól december 16-án kerülnek átadásra az állami építészeti díjak és új elismerésként a Kós Károly-díj is, mint az építész szakma legnagyobb szakmai elismerése.

14. – 175 éve született Darvai Móric tanár

Aszódon, 1849. december 14-én született Darvai Móric (1849-1917) természettudományos szakíró, tanár és szakfordító. A budapesti egyetemen végzett matematika-fizika-tanár szakon. 1872-től tanított magyar nyelvet, mennyiségtant, csillagászatot és földrajzot is Pécsen, Dévén és Aradon. 1895-ben a vallás- és közoktatásügyi minisztérium középiskolai ügyosztályára hívták be. 1900-tól tankerületi főigazgató. Az üstökösökről írt könyvei ma is forrás értékű bevezető és történeti munkák. Számos természettudományos művet fordított angolból, franciából és olaszról. Tagja volt a Magyar Királyi Természettudományi Társaságnak és a Középtanodai Tanáregyletnek is.

14. – 125 éve született Berzsenyi-Janosits Miklós mérnök

Fiumében, 1899. december 14-én született Berzsenyi-Janosits Miklós (1899-1990) építőmérnök. 1923-ban a budapesti Műegyetemen végzett, majd két évig maradt az egyetemen, a vízépitési tanszék tanársegédjeként. Vakációi nagyobb részét Celldömölkön töltötte. Édesapja halála után édesanyja és apai nagyapa úgy határoztak, hogy a két gyermek, Miklós és László vegyék át a gazdálkodás irányítását, előtte pedig végezzék el Óváron az akadémiát. Az óvári iskola elvégzése és az egy éves gyakornoki év után azonban – bár a gazdálkodásra felkészült – Berzsenyi Miklós Celldömölkön Kirchner Elek, a Marcalvölgyi Víz Társulat igazgató főmérnöke alkalmazásába került, ahol a mérnöki munka minden ágát gyakorolhatta a tervezéstől a kivitelezésig. Megszerezte az építőmesteri képesítést és tagja lett a Mérnöki Kamarának. 1929 és 1939 közötti munkáinak nagy részét a hitelező pénzintézetek megbízásából a nagyobb birtokok parcellázása képezte Vas, Veszprém, Zala és Somogy megyékben. Önálló irodát nyitott, majd 1938-ban családot alapított. Több középület, családi ház, út, híd tervezése és számos mederrendezés fűződik nevéhez. Többek között Celldömölkön az evangélikus iskola, adóhivatal, a sportpálya a lelátóval, a főtéri patika, az ifjúsági egyesület székháza, evangélikus templom Tokorcon, a Trianoni emlékmű építése, a Mágorta, Kódó, Cinca lecsapolás, a Marcal-szabályozás és a Marcal zsilip Kamondnál stb. Lázár Jenő bányavezető felkérésére 1940-45 között a sági bazaltbánya üzemmérnöke volt. Az 1945-ös földosztás mérnöki munkáit végezte Vas megyében. 1949-ben a Kőbánya Nemzeti Vállalat vette át a sági bányát. A Kőbánya Trösztnél dolgozott

előbb Tapolcán, majd Uzsabányán, ahol a beruházási osztályt vezette – innen ment nyugdíjba 1971-ben. Több kavicsbánya műszaki vezetőjeként túl a nyolcvanas évein hagyta abba a mérnöki munkát. 1988-ban egykori egyetemén vasoklevelét vehette át. 1946-1988 között a celldömölki evangélikus gyülekezet, 20 éven keresztül pedig a Vasi Egyházmegyének is felügyelőjeként szolgált. Tagja és aktív résztvevője volt a celldömölki honismereti munkaközösségnek.

15. – 170 éve született Suppan Vilmos tanár

Budán, 1854. december 15-én született Suppan (vagy Szuppán) Vilmos (1854-1933) tanár, tankönyvíró, királyi tanácsos. Középiskoláit Velencében, Bécsben és Budán végezte. Mérnöki tanulmányokat folytatott a pesti Műegyetemen, majd a tanárképzőben matematika-fizika szakon középiskolai tanári vizsgát tett, így tanári képesítést szerzett. A tanári munkáját, mint az ábrázoló geometria tanársegédje a Műegyetemen 1874-ben kezdte. 1875-1880. között tanított a székelyudvarhelyi állami főreáliskolában, majd 1880-1886. között a budapesti állami polgári iskolai tanítóképző (Pedagogium) tanára volt. 1886-tól a közoktatási minisztérium népoktatásügyi osztályán dolgozott, majd a budapesti felsőbb leányiskola igazgatója lett és kinevezték a vidéki állami felsőbb leányiskolák miniszteri biztosának is. 1902-1921. között a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója, majd a Baross Szövetség kereskedelmi szaktanfolyamainak igazgatója volt. Számos tankönyvet, szakmai cikket, értekezést és könyvbírálatot is írt. Ezekben az írásaiban az általános pedagógiai, a mennyiségtani, rajzi és ipari oktatás módszertanából vett kérdésekkel foglalkozott vagy matematikai-természettudományi szakkérdéseket tárgyalt. – Siculus Viator néven is jelent meg publikációja.

16. – 175 éve született Kőnig Gyula matematikus

Győrben, 1849. december 16-án született Kőnig Gyula (1849-1913) matematikus, műegyetemi tanár, akadémikus. Heidelbergben matematikai, fizikai, filozófiai és orvosi előadásokat látogatott. 1871-ben a budapesti tudományegyetem magántanára lett és előadói megbízást kapott. 1874-1905-ben a Műegyetemen a 3. sz. matematikai tanszék ny. r. tanára lett. Alapvető új eredményeket ért el a klasszikus és az absztrakt algebrában, a számelméletben, az analízisben, a halmazelméletben és a matematikai logikában. Az ő nevét viseli a halmazelméletben szereplő „Kőnig-féle egyenlőtlenség”, az axiomatizált tudományok abszolút ellentmondástalanságának eldöntésére szolgáló „értékelés-módszer” és a nem euklideszi geometriák szemléltetésének egyik első modellje. Jelentős szakirodalmi tevékenységet fejtett ki, nagyobb művein kívül mintegy 70 matematikai tárgyú értekezése jelent meg magyar és külföldi szaklapokban. Sikerrel munkálkodott Bolyai Farkas és Bolyai János elismertetése érdekében. Tudományos működésével párhuzamosan a Műegyetem vezetésében végzett az intézmény jövőjére is kiható munkát, mint professzor, illetve dékán, majd rektor. Kutatásai mellett jelentős tevékenységet fejtett ki a tudományos közéletben.

17. – 140 éve született Csermely Károly technikus-szakértő

Budapesten, 1884. december 17-én született Csermely Károly (1884-1976) technikus, automobil- és repülésügyi szakértő. Veisin típusú nyolchengeres, 90 LE-s gépével 1910 májusában Budapest-Rákosmező fölött repült. Az első világháborúban a gépkocsijavítás irányítója, majd a gépkocsivezetés oktatója volt. A háború után a motor nélküli repüléssel foglalkozott.

19. – 80 éves az atomreaktor szabadalma

A magyar Szilárd Leó és az olasz Enrico Fermi 1944. december 19-én közös szabadalmat nyújtottak be az Amerikai Egyesült Államokban az általuk kifejlesztett atomreaktorra. Az elfogadás (1955. május 17.) után a Szabadalmi Hivatal jelképesen 1 \$ díjat állapított meg. „*Vagy adták volna meg a találmány igazi értékét, vagy ne adtak volna semmit*” – dohogott a gyakorlatias Szilárd, akit mindig is az atomenergia kontrollált felszabadítása, az atomreaktor érdekelte. Még 1940-ben írta le az inhomogén térbeli elrendezésű urán-grafit reaktor-rendszert, amit a Physical Reviewhez küldött, azzal a megjegyzéssel, hogy a háború alatt ne publikálják. 1942. december 2-án Fermi, Szilárd és munkatársai bemutatták az első nukleáris láncreakciót a Chicagói Egyetemen, a Stagg Field-i rögbi-stadion egyik lelátója alatt épült grafit reaktorblokkban. Méretei óriásiak voltak, a hat méteres atommáglya 45.000 grafitteglából és a beleágyazott urán labdacsokból állt. Ez a sikeres kísérlet volt Szilárd atom-elméletének gyakorlati igazolása.

20. – 190 éve született Than Károly kémikus

Óbecsén, 1834. december 20-án született Than Károly (1834-1908) kémikus, egyetemi tanár, akadémikus, aki megteremtette a korszerű hazai kémiaoktatást, és megalapította az első modern kémiai intézetet. Elsőként határozta meg pontosan a gázok mól-térfogatának fogalmát, elsőként használta hazánkban a spektroszkópot, mérőoldatokhoz faktorbeállító anyagot vezetett be (Than-só). Ő javasolta elsőnek az elemzések eredményének "ionformában" való megadását, még jóval az Arrhenius-féle ionelmélet megalkotása előtt. Elsőnek foglalkozott hazánkban színképelemzéssel. Felfedezte a karbonil-szulfidot. Elsőként definiálta egzaktul a gázok mól-térfogatának fogalmát. Vizsgálta a hidrogén égéshőjét és jó pontossággal meghatározta annak értékét. 1895-ben jelent meg „*A qualitativ chemiai analysis elemei*” című könyve. A „*Kísérleti chemia elemei*” című tan- és kézikönyve kimagasló értékű és jelentőségű volt.

21. – 75 éve újraindult a trolibuszforgalom Budapesten

Budapesten, 1933-1944 között már működött egy trolibusz a Bécsi úton, a Vörösvári út és az Óbudai temető között, amelyet a légitámadások annyira megkárosítottak, hogy az 1933 december 16-án megnyílt óbudai vonalat meg kellett szüntetni. A II. világháború után, a Kossuth Lajos tér és az Erzsébet királyné útja között 1949. december 21-én megindult a trolibuszforgalom, s ezzel kezdetét vette a szűk belvárosi utcákban futó, elavult villamos-vonalak trolibuszokkal való felváltása, elsősorban a VI., a VII. és a VIII. kerületben.

24. – 100 éve született Nagy László fizikus

Budapesten, 1924. december 24-én született Nagy (születésekor: Neufeld) László (1924-1970) fizikus. Gyári munkásként dolgozott, majd a Bolyai Népi Kollégium tagja és a budapesti tudományegyetem hallgatója lett. Matematika-fizika szakos tanári oklevelet 1951-ben szerzte. Az egyetem természet-tudományi kara tanulmányi osztályának vezetője 1949-1950-ig, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) III. Osztályának szaktitkára 1950-1952-ig volt. 1953-tól lett Jánossy Lajos (1912-1978) fizikus mellett aspiráns az MTA Központi Fizikai Kutatóintézetében (KFKI). Megszervezte a KFKI Magfizikai Főosztályát. Tagja volt az Országos Atomenergia Bizottság (OAB) Nemzetközi Kapcsolatok Szakbizottságának. Kezdetben a kozmikus sugárzás záporainak lágy komponensét vizsgálta, majd az ún. Rossi-görbe kísérleti alapjait tárta fel. 1956-tól az új kísérleti atomreaktor mellett dolgozott, ahol előbb

lassú-neutronok spektroszkópiái, majd maghasadási vizsgálatának előkészítésén dolgozott.

26. – 100 éve született Aczél János matematikus

Budapesten, 1924. december 26-án született Aczél János (1924-2020) matematikus. 1947-ben matematika-fizika szakon doktorált Fejér Lipót (1880-1959) matematikus és Riesz Frigyes (1880-1956) matematikus, egyetemi tanár tanítványaként Budapesten, a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Egyike a Fejér által elnevezett "Öt Nagy" ("Big Five") ifjú matematikusnak. További négyen: Császár Ákos, Gál István, Fuchs László, Horváth János Mihály. (A tréfás elnevezés egyik oka lehet, hogy az akkoriban nagyon népszerű vadásztörténetek "Big Five"-nek nevezték a legnehezebben elejthető nemes vadakat: párduc, oroszlán, kafferbivaly, orrszarvú, elefánt.) Aczél előbb díjtalan gyakornok Budapesten, majd tanársegéd Szegeden, aztán docens Miskolcon (az ottani nehézipari műszaki egyetemen). 1952-től 1965-ig Debrecenben tanszékvezető egyetemi tanárságig jutott, majd Kanadába került a Waterloo Egyetemre. Kutatási területe a függvény-egyenletek és alkalmazásaik az információelméletre, a társadalom- és magatartástudományokra.

31. – 90 éve született Paál György fizikus

Budapesten, 1934. december 31-én született Paál György (1934-1992) csillagász, fizikus. Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen tanult 1953-1958-ig. A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Csillagászati Kutató Intézetének (Budapest, Svábhegy) munkatársa volt. Az Univerzum nagytéri szerkezetét megfigyelések alapján vizsgálta. A galaxishalmazok fejlődésére, és az Univerzum tágulására vonatkozó elméleti kutatásokkal foglalkozott. Vizsgálatai jelentős új szempontokkal gyarapították a galaxishalmazok és az Univerzum fejlődésére vonatkozó nézeteinket. A Detre László-émlékérem díjazottja, a Nemzetközi Csillagászati Unió (IAU) Kozmológiai bizottságának tagja volt.

Felhasznált irodalom:

- *MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2024-ben*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban*
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- *História – Tudosnapár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók*
Internet: tudosnapar.kfki.hu/historia
- *Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum*
Internet: itf.njszt.hu
- *Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért*
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- Nagy Ferenc szerk.: *Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig*
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Kenyeres Ágnes szerk.: *Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/

- **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai**
- **Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História** rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- **Mérnöki évfordulók, emlénapok és programok** - 2014. január 1-től havi bontásban
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **EMT Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciák kiadványai**
(Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság) Internet: ttk.emt.ro
- **Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája** (Vízügyi múzeum 2001.)
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- **A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei 1917-2017 között** (MHT, 2019.)
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- **Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert**
Internet: nevpont.hu/
- **Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár: Magyar Tudós Tárlat – életrajzok**
Internet: mezogazdasagikonyvtar.hu/a-gyujtemeny/elektronikus-forrasok/magyar-tudostarlat-eletrajzok
- **Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források**

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök,
Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja